

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie november 2013

IV. senát

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	IV. ÚS 245/2013
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	23. septembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka (stredná odborná škola) namietala porušenie označeného práva postupom okresného súdu v konaní o uhradenie nájomného a záloh za služby spojené s užívaním bytu, ktoré začalo v roku 2010.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o právnu zložitost' preskúmvanej veci, ústavný súd konštatuje, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie o žalobe sťažovateľky, ktorou sa domáha zaplataenia peňažnej pohľadávky s príslušenstvom z titulu nájomnej zmluvy. Obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom k tejto problematike existuje rozsiahla a v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov.</p> <p>Ústavný súd preto nepovažuje prerokúvanú vec za právne zložitú. Obsah súdneho spisu nepotvrďuje ani faktickú zložitost' predmetnej veci. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že právnou ani skutkovou zložitost'ou veci nemožno ospravedlňovať doterajšiu dĺžku napadnutého konania.</p> <p>2. Pri hodnotení doterajšieho priebehu namietaného konania z hľadiska ďalšieho štandardne uplatňovaného kritéria, teda správania sťažovateľky ako účastníčky tohto konania, ústavný súd nezistil žiadnu významnú okolnost', ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v konaní vedenom okresným súdom k zbytočným priet'ahom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v namietanom konaní.</p> <p>Zo súdneho spisu vyplýva, že postup okresného súdu bol od začatia súdneho konania až do nariadenia znaleckého dokazovania v zásade plynulý, avšak obdobie od doručenia súdneho spisu znalcovi až do rozhodovania ústavného súdu je poznamenaný neefektívnou a nesústredenou činnost'ou okresného súdu.</p> <p>Napriek tomu, že okresný súd znalca štyrikrát urgoval vo veci vypracovania znaleckého posudku a raz mu predĺžil lehotu na jeho vypracovanie, nemožno hodnotiť jeho postup ako efektívny, pretože vo vzťahu k znalcovi nevyužil poriadkové ani iné procesné opatrenia, ktoré má v súlade s platnou právnou úpravou k dispozícii.</p> <p>Keďže ani po dvoch rokoch od nariadenia znaleckého dokazovania nebol znalecký posudok predložený okresnému súdu, ústavný súd dospel k záveru, že neefektívnou a nedôslednou činnost'ou okresného súdu došlo v namietanom konaní k zbytočným priet'ahom.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p>

	<u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľke priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 €.</u>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 298/2013
sudca spravodajca	Ladislav Orosz
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	23. septembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o vyslovení neplatnosti skončenia pracovného pomeru, ktoré začalo v roku 2008.
ratio decidendi	<p>1. Ústavný súd konštatuje, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa, ktorým sa domáha vyslovenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Obdobné spory tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej agendy okresných súdov, pričom k tejto problematike existuje v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov, a preto vec sťažovateľa ústavný súd nepovažuje z právneho hľadiska za zložitú.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že právnou ani skutkovou zložitou veci nemožno ospravedlňovať doterajšiu dĺžku namietaného konania. Ústavný súd zároveň zdôraznil, že vzhľadom na predmet namietaného konania, ktorý má pre sťažovateľa zásadný význam, ide o vec, k prerokovaniu ktorej musí všeobecný súd pristupovať s osobitnou starostlivosťou.</p> <p>2. Ústavný súd konštatuje, že aj sťažovateľ má určitý (negatívny) podiel na doterajšej neprímeranej dĺžke namietaného konania.</p> <p>3. Zo súdneho spisu vyplýva, že v doterajšom priebehu napadnutého konania došlo popri viacerých obdobiach krátkodobej nečinnosti aj k obdobiám dlhodobejšej neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, ako aj k neefektívnej, resp. nesústreďenej činnosti okresného súdu (najmä v súvislosti s doručovaním poučení o procesných právach účastníkom konania a s vyzývaním navrhovateľa na odstránenie nedostatkov podania).</p> <p>Zohľadňujúc aj doterajšiu neprímeranú dĺžku namietaného konania (viac ako päť rokov bez rozhodnutia vo veci samej), ústavný súd dospel k záveru, že v jeho doterajšom priebehu došlo k zbytočným prieťahom, ktoré boli spôsobené jednak neodôvodnenou nečinnosťou okresného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústreďenou činnosťou. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v namietanom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľovi priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 500 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 352/2013
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	23. septembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka namietala porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o určenie neplatnosti právnych úkonov (kúpnopredajnej zmluvy a darovacej zmluvy), ktoré začalo v roku 1997.
ratio decidendi	<p>1. Ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o určenie neplatnosti právneho úkonu tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Aplikácia relevantnej právnej úpravy vzťahujúcej sa na tento typ konania je v judikatúre všeobecných súdov stabilizovaná. Prípadnú skutkovú zložitost' veci ústavný súd nemohol zohľadniť, pretože sa v doterajšom priebehu konania neprejavila.</p> <p>2. V rámci druhého kritéria ústavný súd skúmal správanie sťažovateľky ako účastníčky konania, pričom nezistil žiadane skutočnosti, ktoré by mohol zohľadniť na jej ťarchu pri hodnotení zodpovednosti za namietaný stav konania.</p> <p>3. V prvom rade ústavný súd poukazuje na absolútne neprimeranú doterajšiu dĺžku namietaného konania, ktoré je vedené už sedemnásť rok. Táto okolnosť je sama osebe, v nadväznosti na vyhodnotenie prvých dvoch kritérií, dostačujúca na prijatie záveru o porušení základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Zjavne neprimeraná dĺžka konania a dlhodobá nečinnosť okresného súdu boli dôvodom, pre ktorý ústavný súd rozhodol, že okresný súd postupom v označenom konaní porušil základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.</u> <u>Sťažovateľke priznáva finančné zadost'učinenie v sume 13 000 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 401/2013
sudca spravodajca	Ľudmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	23. septembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia namietali porušenie označeného práva postupom okresného súdu v trestnom konaní, ktoré začalo v roku 2004.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom namietaného konania okresného súdu je rozhodovanie o obžalobe týkajúcej sa štyroch obvinených zo spáchania trestného činu skrátenia dane, resp. o obžalobe jedného obvineného zo sprenevery v konaní, v ktorom sú sťažovatelia v procesnom postavení poškodených. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov v trestných veciach a nevykazuje znaky právnej ani faktickej zložitosti.</p> <p>2. Ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by mali byť pripísané na ťarchu sťažovateľov v súvislosti s prieťahmi v konaní, keďže sa zúčastnili</p>

	<p>všetkých nariadených pojednávanií okresného súdu a svojimi návrhmi realizovali svoje procesné práva.</p> <p>3. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd v doterajšom priebehu napadnutého konania ani po viac ako osem a pol roku od jeho začatia a vznesenia obžaloby nerozhodol vo veci samej.</p> <p>Štyri hlavné pojednávania boli neefektívne, pretože boli nedostatočne pripravené a zo zápisníc o ich priebehu vyplýva, že vo vzťahu k vedenému trestnému konaniu dosiaľ nepriniesli nijaké zásadné výsledky.</p> <p>Okresný súd toleroval absenciu predvolaných osôb na nariadených hlavných pojednávaniach. Podľa názoru ústavného súdu mal byť okresný súd voči absencii predvolaných osôb prísnejší a k využitiu uložiť poriadkové pokuty mohol a mal pristúpiť skôr</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľom priznáva finančné zadosťučinenie každému v sume po 2 000 €.</u></p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

<p> spisová značka</p>	<p> IV. ÚS 431/2013</p>
<p> sudca spravodajca</p>	<p>Ľudmila Gajdošíková</p>
<p> druh konania</p>	<p> čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p> nález – vyhovené</p>
<p> dátum rozhodnutia</p>	<p>23. septembra 2013</p>
<p> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p> čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p> skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia namietali porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o určenie vlastníckeho práva, odstránenie neoprávnenej stavby plynovodu a účelovej komunikácie, ktoré začalo v roku 2010.</p>
<p> ratio decidendi</p>	<p>1. Predmetom napadnutého konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu „o ochranu vlastníckeho práva“. Predsedníčka okresného súdu vo svojom prípise výslovne uviedla, že právne a skutkovo ide o zložitú vec, v ktorej vystupuje viac (päť) navrhovateľiek a pôvodne osem odporcov.</p> <p>Sťažovateľky vec nepovažujú za zložitú ani právne, ani fakticky. Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, a nie je právne zložitá. Pokiaľ ide o faktickú zložitosť veci, je potrebné poukázať na to, že z faktickej stránky vzhľadom na rozsah dokazovania vrátane vypracovania znaleckého posudku ide o zložitejšiu vec.</p> <p>2. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prieťahov v napadnutom konaní, bolo správanie sťažovateľiek ako účastníčok namietaného súdneho konania v procesnom postavení žalobkýň. Ústavný súd nezistil žiadne zásadné skutočnosti, ktoré možno pripísať na ťarchu sťažovateľiek v súvislosti s doterajším priebehom namietaného konania.</p> <p>3. Ústavný súd uzavrel, že doterajší priebeh napadnutého konania svedčí o neefektívnom postupe okresného súdu, ktorý opakovane akceptoval absenciu účastníkov konania na nariadených pojednávaniach (aj keď ospravedlnenú) a z tohto dôvodu ich odročoval.</p> <p>Zabezpečenie znaleckého posudku trvalo okresnému súdu dlhšie ako rok. Ani znalec ustanovený ako druhý v poradí nevypracoval znalecký posudok v 90-dňovej lehote a lehotu na vypracovanie znaleckého posudku dva razy predlžoval.</p> <p>Za neefektívne považuje ústavný súd aj rozhodnutie okresného súdu o prerušení konania, ktoré krajský súd zrušil a vec mu vrátil, aby sa vyrovnal s právnym nástupníctvom po navrhovateľke vo 4. rade, ktorá zomrela v júli 2012, t. j. predtým, ako súd prvého stupňa rozhodoval vo veci prerušenia konania.</p>

	<p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Sťažovateľom priznáva finančné zadost'učinenie každej v sume po 1 000 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	***

spisová značka	IV. ÚS 432/2013
sudca spravodajca	Ludmila Gajdošíková
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	23. septembra 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľky namietali porušenie označených práv postupom okresného súdu v konaní o určení vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré začalo v roku 1999.
ratio decidendi	<p>1. Predmetom namietaného konania okresného súdu je rozhodovanie o žalobách sťažovateľiek o určení ich vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré sú účastníkmi konania od júna 2003.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu ide o vec, ktorá síce tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a nevykazuje znaky právnej zložitosti, skutkovo je však (vzhľadom na zmeny v okruhu účastníkov konania tak na strane žalobcov, ako aj žalovaných po medzičasom zomrelých navrhovateľoch a odporcoch) zložitá.</p> <p>2. Sťažovateľky vstúpili do konania v dôsledku procesného nástupníctva po svojom otcovi, zomrelom 11. júna 2001.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že k ich vstupu do namietaného konania na strane odporcu v 1. rade došlo na základe univerzálnej sukcesie, v zmysle ktorej si sťažovateľky môžu uplatňovať právo na konanie bez zbytočných prietahov aj pre štádium konania, ktoré tejto zmene (na základe univerzálnej sukcesie) predchádzalo. Ústavný súd zastáva názor, že správanie sťažovateľiek ako právnych nástupkýň pôvodného odporcu v 1. rade nemalo vplyv na doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>3. Z ústavnoprávneho hľadiska je neprijateľné, aby právna neistota v konaní pred všeobecným súdom nebola odstránená ani po viac ako 14 rokoch od jeho začatia, a preto, vychádzajúc predovšetkým zo samotnej doterajšej dĺžky napadnutého konania, ale aj z jeho doterajšieho priebehu, s poukazom na nečinnosť a neefektívnu činnosť uzavrel, že v namietanom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľiek na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Sťažovateľky priznáva finančné zadost'učinenie každej v sume po 8 000 €.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnostiach nevyhovuje.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 197/05, IV. ÚS 514/2011

Spracovala: JUDr. Gabriela Lacková

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.